

Vladár Gábor református lelkipásztor igehirdetése
(Sopron, 2020. április 12., Húsvétvasárnap)

Holtak között az Élő

A mi segítségünk az Úr nevében van, aki teremtett, fenntart és bölcsen igazgat mindeneket.
Ámen

Kezdő (fennálló) ének: 186. dicséret: „E húsvét ünnepében, e húsvét ünnepében dicsérjük Istent szívvel”

Derekas ének: 347. dicséret 1-3. versek: „Jézus, ki a sírban valál, általad megholt a halál, az élet pedig feltámadott”

Lekció: Lukács evangéliuma 24,1-12

„A hét első napján pedig kora hajnalban elmentek [az asszonyok] a sírhoz, és magukkal vitték az elkészített illatszereket. A követ a sírbolt elől elhengerítve találták, és amikor bementek, nem találták az Úr Jézus testét. Amikor emiatt tanácstalanul álltak, íme, két férfi lépett melléjük fénylő ruhában. Az asszonyok megrémültek, és a földre szegezték tekintetüket, de azok így szóltak hozzájuk: Miért keresitek a holtak között az élőit? Nincsen itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek vissza: megmondta nektek még Galileában, hogy az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adatnia és megfeszíttetnie, de a harmadik napon fel kell támadnia. Ekkor visszaemlékeztek szavaira, és visszatérve a sírtól, hírül adták mindezt a tizenegynek és a többieknek. A magdalai Mária és más, velük lévő asszonyok elmondták mindezt az apostoloknak, de ők üres fecsegésnek tartották ezt a beszédet, és nem hittek nekik. Péter azonban felkelt, elfutott a sírhoz, és amikor behajolt, csak a lepedőket látta ott. Ekkor elment, és csodálkozott magában a történeteken.”

Imádkozzunk: *Világteremtő Istenünk, életadó, gondviselő Urunk! Hálaadással magasztalunk Téged e különös húsvéti ünnepünk reggelén. Köszönjük, hogy az a csodálatos ének, amely annak idején felzendült a betlehemi mezőkön, nem rekviemként, gyászenekként fejeződött be, hanem örvendező hallelujával. Most értjük igazán, hogy Te nem csak a kezdet és vég vagy, hanem Te vagy a folytatás is. Nem csak teremtett világodnak arculatát újtod meg, hanem felkínálsz nekünk, gyermekeidnek is újra meg újra, a megváltásod örömét. Ezért menekülünk most hozzád, szárnyaid árnyékába. Szabadíts ki minket megkötöttségeinkből, halálos félelmeinkből, szorongásainkból. Add meg nekünk, hogy egyszülött Fiad feltámadásában megismerjük az igazi élet, és megízlelhessük annak jó ízét. Taníts minket arra, hogy napjainkkal, teremtett világod ajándékaival bölcsen bánjunk.*

Esedezve kérünk, jöjj most közénk szent Igéddel, Szentlelked mennyei ajándékaival. Nyugtasd félelmes szívünket, és rendezd el összekuszálódott életünket. Hadd szolgálhassunk a szívünkbe oltott Igéddel veszedelmeink közepette is e világban. Feltámadt Urunkért kérünk, hallgass meg könyörgésünkben! Ámen.

Prédikáció előtti ének: 185. dicséret: „Krisztus feltámadott, kit halál elragadott, örvendezzünk, vigadjunk, Krisztus lett a vigaszunk, halleluja”

Textus: 1Korinthus 15,19-20

„Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsongója.”

Húsvétot ünneplő szeretett Testvéreim!

Amikor Malinka, a szűkebb rokonságunkhoz tartozó hétéves kislány megtudta, hogy a vírusjárvány miatt nem lesz tovább iskolai tanítás, kibuggyant belőle a riadt kérdés: „Akkor elmarad a húsvét is?” Nem marad el a húsvétunk! A külső körülményeink megváltoztak ugyan, a húsvét lényege azonban változatlanul ma is érvényben van. A most ránk parancsolt, kényszerű otthon maradásunkban talán még jobban is értjük Krisztus Urunk feltámadásának nekünk szóló örömhírét.

Húsvétkor vissza szoktunk tekinteni ama csodálatos hajnalhasadásra, a hajnali fényben a sír felé siető szent asszonyokra. Tudnunk kell azonban, hogy az első húsvét valódi kezdete sötétségbe és hallgatásba burkolózik. Az evangélista szava nem csak karácsonyra vonatkozik, hanem Jézus halálára nézve is beteljesedik: „A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be őt” (Jn 1,4). Nagypénteken a nappali világosságot déli 12 órától éjszakai sötétség váltotta fel. Három órán át homály borult az egész földre, mintegy jelezve a golgotai kereszten történt esemény páratlan jelentőségét. Majd Nagyszombat éjszakájában és nappali némaságában Isten megvívja döntő csatáját az élet legnagyobb ellenségeivel – a bűnnel és a halállal. E három szent nap szinte ritmikusan váltakozó sötétsége és világossága mintegy a tengerparti világítótornyok szabályosan felvillanó fényjeleiként jelzi, hogy már belátható közelségben van a part. Bizonyosság ez a hajós számára, hogy jó irányban halad. Jézus életének utolsó napjai és órái tehát döbbenetes módon készítének elő minket, hogy a szombat végével Isten halál feletti győzelmét zengje a húsvét reggeli örömhír.

1. De ezen a reggelen még csend van. A sírhoz siető asszonyok számára még nincs húsvét. Nagyszombat még rajta tartja súlyos kezét a friss hajnalon. Szívükben csend van, de ez a temető csendje. Csüggedt hallgatásuk újra és újra ezt kiáltja: „minden hiába!” Mondhatnánk, úgy érzik, hogy számukra Jézus életútja a világosságtól halad a sötétség felé, miként a napsugár. Születésekor a sötét éjszakában csillag gyúlt ki, vakító fényesség támad a betlehemi mezőkön. Most pedig hajlamosak azt hinni, hogy a betlehemi csillag szelíd fénye e véres kereszten immár végleg megtört.

Még csend van az asszonyi szívekben. De nem futottak el, maradtak. Látták őt a kereszten, majd gondosan megfigyelték, hová temették el szeretett Mesterüket. Most, az ünnep elmúltával, még egyszer szeretnék őt látni, mert oly közeli ez a halál. Hiszen még ott érzik kezükben kezének melegét, szemének simogatását, szavainak mélységét. Megértjük őket. Vannak élethelyzetek, amikor már nincs értelme a szónak. Mi magunk is tudjuk, hogy ott, ahol az élet ennyire kifordul, ahol a szavak hiányoznak, ott legfeljebb csak a cselekvés segít. Az átsírt két éjszaka után tehát korán elindulnak végtisztességet adni, bízva az ősi temetési szertartás erejében. Hozzák az illatos olajat – ez az egyetlen cselekvési lehetőségük. Talán valamit visszaadhatnak így abból a szeretetből, amit Uruktól életükben kaptak. Ki róhatná fel ezt a gondolkodást nekik? Vajon nem így teszünk-e mi is, amikor a temetőbe kilátogatva visszük a virágot szeretteink sírjára. Megtettük, amit megtehattünk: eltemettük őket – és bevalljuk: ezzel cselekvési képességünk határához érkeztünk. A nagy kő a Jézus sírja száján, és a mi sírköveink ezért az emberi képességünk határkövei. Egyúttal, persze, sírjaink

meglátogatása a hálánk szavak nélkül kifejezett jele is. Ezek azok az emberi lehetőségek, amelyek a némaságunkat megtörik – és elkezdünk talán beszélni.

De itt minden másképpen van. A kő el van hengerítve, és az ősi logika nem érvényesül: az, akit eltemettek, nincs a megadott helyen. Tanácstalanságukban valami új vár ezekre az asszonyokra: fénylő ruhás angyalok. És bár az első pillanatban megrémülnek, a sötét sírkamra mélyéből előtörő világosság mégis új életrendet, új reménységet hoz magával: „*Miért keresitek a holtak között az élőket?*” A félelem megbénít, a reménység azonban a legerősebb félelemnél is erősebb. Aki *remél*, az nem engedi, hogy a félelemé legyen az utolsó szó. Aki *szeret*, az soha nem enged el és nem ad fel egyetlen személyt sem. Aki *hisz*, azt mindig a bizalom irányítja. Ez húsvét lelkülete. Ezért a legfontosabb ünnepünk a húsvét, a megfeszített Krisztus feltámadásának az ünnepe. A mennyei Atya ugyanis nem adja fel a reményt egyikünkkel kapcsolatban sem. Húsvét az élet győzelme a halál felett, a reménység győzelme a félelem felett, mostani szorongásaink idején is.

2. Újra halljuk az angyali szót: „*Miért keresitek a holtak között az élőket? – Nincsen itt, hanem feltámadt!*” Tudom, Testvérek, hogy a húsvét szemben áll minden emberi tapasztalattal. Igaz történet volna? Vagy csak szép és fájdalmas emlékek maradnak halottaink után? „Az élet nem fair játékos” – énekelte ifjú koromban egy külföldi slágerénekes, amikor elveszítette feleségét. És meg is adta slágerében a választ: „Nem, mert a halál közbeszólt”. Majd folytatta: „Minden helyet napfényben fűrésztöttél. Magamban hordozlak, amíg nálam is le nem megy a függöny”. Vajon az élet nálunk is csak fájó emlék volna, amíg le nem megy a függöny?

Ezek a szent asszonyok is így indulhattak el ott Jeruzsálemben. A szombat elmúltával útra keltek, hogy elmenjenek abba a kertbe, amely egyetlen nap alatt sírkertté változott. A hála végső mozdulatával kívántak törleszteni valamit. Tudták, hogy halál ellen nincs orvosság, mégis visszaemlékeztek arra, aki minden helyet jelenlétének „napfényében fűrésztött”.

Szeretett Testvéreim! Itt talán megengedett, hogy hitünk számlájáról többet emeljünk le, mint amennyit értelmünkkel el tudunk gondolni. Hiszen annyi minden van, amit emberi ésszel még nem tudunk felérni. Annyi minden van, amit ugyan nem látunk, mégis lehetséges. A zenész talán még le nem írt egyetlen kottát sem, fejében mégis ott van már a kész zenemű. Az építész képzeletében már ott van a később megvalósult épület. Istenünk pedig a mi Megváltónk feltámadásában ad hírt nekünk az Ő eljövendő világának valóságáról. Földi világunk titkai fokozatosan tárulnak fel előttünk. A kőkorszakban is megvolt már minden olyan alapanyag, ami a mi magas szintű, 21. századi technikánkhöz szükséges. De idő és felismerések sora kellett ahhoz, hogy az ember felfedje Isten teremtésének titkait. Korunk hétköznapi eszközeit évszázadokkal ezelőtt fantáziának vagy varázslás gondolták volna. A jövőnket tekintve ugyanígy titkok előtt állunk. Húsvét több, mint amit ésszel elgondolhatunk felőle.

De hogyan gondoljuk el a feltámadást? Erre hadd említsek egy egyszerű példát: Sok bakelit alapanyagú hanglemezt manapság úgy őriznek meg az enyészettől, hogy digitalizálják a felvételt. Megváltozik tehát a külső információhordozó anyaga, de maga az információ, az üzenet, a belé fektetett szellemi energia ugyanaz marad. Vagy hadd említsek egy még egyszerűbb példát! Saját magunkon is érezhetjük a változást, amikor reggelente tükörbe nézünk, és nem kell elgondolkodnunk azon, vajon ki néz vissza onnan, és miként. Mert azonnal tudjuk, hogy mit éltünk át az előző napokban vagy években, és miért is vagyunk ilyenek. Tudjuk, hogy többé-kevésbé megváltozva, de mégis mi vagyunk azok. Ez a mi személyes önazonosságunk magva, ami nem omlik szét, mint egyszer majd a testünk. Létünknek ez a személyes magva Istennél lesz elrejtve, aki új testben új életre támaszt fel

minket. Ezt láthatom meg Krisztusban, akit a mennyei Atya teremtő hatalmával új életre támasztott.

Ennek a kissé elméletinek tűnő gondolatmenetnek szép kiábrázolásával találkoztam néhány évvel ezelőtt Salzburg egyetlen evangélikus templomának meglátogatásakor. Az oltáron áll egy fehér kereszt, amelynek a három gerendavégén zöld levelecskék bújnak ki. Ez az élet fája, amely a halál keresztjét élethordozó reménységgé formálta. De nem csak ez a kereszt érdekes, hanem a rajta függő, aransárgán ragyogó Krisztus-test is. Be kell vallanom, első látásra nemigen tetszett. Ám kísérőm felhívta a figyelmemet, hogy egy osztrák költő (G. Trakl: Winterabend) egyik versében, annak egy sorában szerepel ez a feszület: „aranylón virágozik a kegyelem fája” („golden blüht der baum der Gnaden”). Igen, fájdalomból, halálból így lesz kegyelem, új élet, új reménység, megváltás.

3. Húsvét arcának legszebb vonása ez a megváltó szeretet. Célt téveszteni tehát, ha a feltámadás csodájára első reakciónk az ésszerű magyarázatok keresgélése volna, vagy pedig egyszerűen „elspiritualizálnánk” az eseményt. Húsvét csodájának lényege az, hogy a világból a mennyei Atyához ment Jézus mégis az övéi között van. Az angyal emlékeztette a szent asszonyokat Jézusnak a szenvedéséről és feltámadásáról mondott szavaira. Azok pedig visszaemlékezve megerősödtek hitükben. Az apostolok kezdetben „üres fecsegésnek” tartották bizonyágtételüket. Amint minden ezután következő évszázad felvilágosultjai is annak tartották és ma is annak tartják. Csupán azért, mert úgy gondolják, ez már önmagában véve túlmegy az emberi értelem határain. A tanítványok nem ezt a mintát követték. Mi sem lett volna egyszerűbb, mint azt mondaniuk, hogy ezt már nem lehet elhinni. Péter azonban mégis elfutott a sírhoz, mert ott motoszkált benne a gondolat: meg kell bizonyosodnom róla! Az asszonyok bizonyágtétele tehát olyan tanulási folyamatot indított el benne, amely nyíltan vállalja a feltámadás megbotránkoztató jellegét. Nem akarja azt „megmagyarázni”, elsimítani, vagy „lelkileg” érteni. Az evangéliumok feltámadás-leírásai olyanok, mint a tengerpart homokjába vert cölöpök. A széljárásától függően sokféle alakzatban körbeveheti őket a történelem homokja, de a cölöpök végül is a helyükön maradnak. Ugyanígy az emberi értelem változó „széljárása” az évszázadok során számtalan módon ostromolhatta, betemethette, vagy kiemelhette az evangéliumok feltámadás-leírásait, formálhatott belőlük sokféle tetszetős homokdűnét, Krisztus feltámadásának objektív ténye azonban szilárd kapaszkodó minden egyes nemzedék számára: „Hiszem a test feltámadását”.

4. De vajon kell-e a világnak ez az új élet? Most, amikor minden külsőség lehall az ünnepünkről, megtaláljuk-e a lényegét? Kell-e a világnak Krisztus, vagy e világ most is csak önmagára figyel? Magában akar-e lenni, a halál társaságában kíván-e maradni? Órséget állít-e a halál mellé, nehogy az Élet feltámadjon? Hallja-e az ember - sorsába merülten, a felszín locsogása mellett „a mélység hallgatását” (József Attila). Mert csak az érti meg, hogy a halál, az üresség, a semmi locsogása veszi körül, aki már találkozott a világ Világosságával: „Az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4).

Illő és szükséges tehát húsvétkor a múltba tekintés is, de ez önmagában véve még kevés. Ha csak a múltba néző keresztyének vagyunk, akkor Krisztus szép emlék csupán. Felemelő múltbeli történet, amin el lehet merengeni, de semmi más. Az élet súlyos próbái közepette, a gyász sötét napjaiban nem vigasztalás, nem erő, és nem élet.

Tudomásul kell venni, hogy az idő nem gyógyít meg minden sebet. Belső békességet, megnyugvást, kiengesztelődést nem lehet önmagamra erőltetni, vagy másoknak megparancsolni. Először is el kell tudni fogadni önmagunkat, úgy, ahogyan vagyunk. Ám

tudnom kell: egyedül semmit nem érek. Istennel viszont sikerül felszámolni saját békétlenségemet. Soha ne attól féljünk tehát, hogy nincs elég erőnk valamihez, sokkal inkább attól féljünk, hogy valamiben erősek vagyunk. Nem arra születtünk, hogy másokat gyűlöljünk. Ha pedig megtanultunk gyűlölni, akkor tessék, tanuljunk meg szeretni is – magunkat és másokat is. Azután a lövészárkokon átnyúlva keznet kell fognunk egymással a családban, a szomszédságban, a kollégák között. Ne féljünk attól, hogy ebben abszolút kezdők vagyunk. Embervoltunknak két alappillére van. Az egyik, hogy megszülettünk, a másik pedig az, hogy újat tudunk kezdeni. Sokan tudják közülünk, mit jelent valakit elveszíteni - elveszíteni azt, aki emberileg pótolhatatlan. Húsvét a feltámadás, az újakezdés ünnepe.

Ha reménységünk csak addig ér, ameddig a földi élet, akkor a nyitott sír, szeretteink halála, a mi halálunk alaposan elintézi a keresztyénységünket. Ha szeretetünk nem szerez kiengesztelődést, új életet, akkor hiábavaló a hitünk. A lelkesen ünnepeelt húsvétok emléke szertefoszlik, mint valami tűnő hangulat, s magunkra hagyatva, kiszolgáltatva érezzük magunkat a végső ellenséggel, a vasmarkú halállal szemben. Miként az ige mondja: *„Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk”* (19. v.). Bizony, még a világ fiainál is nyomorultabbak. Azok erre a múltó világra rendezték be egész életüket. Nem is számítottak többre és másra: a halálra, mint a végállomásra. De nekünk húsvétjaink is voltak. Mi valami többről, és másról is hírt hallottunk.

A felolvasott szent igék belevonnak minket is Krisztus feltámadásának hatókörébe. Azt hirdetik, hogy éppen a feltámadásban válik teljessé Krisztus velünk való közössége.

Ha ebből az életből megízleltünk valamit a szent igében, a húsvéti örömmel és az úrvacsorában, a Krisztussal való életközösség sákramentumában, akkor ezek által nevelt és nevel Isten a feltámadás hitére, az igaz és örök húsvétra. Ámen.

Imádkozzunk: Örökkévaló Istenünk, mennyei Atyánk a Jézus Krisztus által! Te egyszülött Fiad halálával megtörted a bűn hatalmát, és feltámadásával elvetted szívünkől a halál rettentését. Az örök élet bizonyos reménységét adtad nekünk. Köszönjük az ajándékba kapott életet, amelyhez annyi szeretet, szépség és öröm, de egyúttal annyi gond és fájdalom is tartozik. Mindezekben a Te szeretetedé az utolsó szó. Hisszük, hogy egyszülött Fiad, Jézus Krisztus feltámadása óta az élet erősebb, mint a halál. Általa megkezdted bennünk munkálni a jót, és azt akarod, hogy az be is teljesejék. Köszönjük, hogy Jézus Urunk által megnyitottad szemünket, és az Ő feltámadásának gyógyító világosságában láthatjuk teremtett világodat.

Ezzel a boldog örömmel lépünk most világosságodba, hogy a jelen titkaiban felfedezzünk Téged, gyöngeségeinkben meglássuk szabadító hatalmadat, a töredékeken, mintegy tükörcserepeken át életünk vigasztaló egészét, a halál felől a diadalmas életet.

Dicsőítünk azokért, akiket már magadhoz szólítottál mennyei világodba, mert ők már nem csak hallanak Rólad, hanem látnak is mennyei fényességben. Tőlünk testben elszakadtak, Hozzád előre siettek, hogy örökké a Tied legyenek. Elrejtetted őket a halál titokzatos világába, de tudjuk, csupán azért, hogy megtisztítva, megújítva, örök életként add őket vissza nekünk. Dicsőség legyen ezért Neked! Légy áldott földi, látható egyházadért, és dicsértessék a Te háromszor szent neved mennyei gyülekezetedhez megtérő nyájadért is.

Köszönjük egyszülött Fiadat, aki mellénk lép, velünk vándorol, ott van minden gondolatnak alján, megfényesíti fakuló álmainkat, új reményt ad kétségbeeséseink éjjelén. Így kérünk Atyánk, óvd népünket e vészterhes időben! Óvd és őrizd azokat, akikre e napokban a több felelősség és a több munka terhét róttad. Sokszorozd meg

erejüket, hitüket, kitartásukat. Adj a csüggedőknek élő reménységet, betegeinknek gyógyulást, a magányosoknak Te légy a társuk. Ma olyan időket élünk, amelyben a magányosak még magányosabbak lesznek; a félénkek és szorongók még félénkebbek és még szorongóbbak, a veszélyeztetett életűek még veszélyeztetettebbek. Uram, könyörülj népeden! Tedd múlandó életünket a Rólad való bizonyoságtételre alkalmassá. És ha egyszer kihívsz minket e múlandó világból, akkor engedj minket békében elaludni és felébredni ama világodban, ahol már nincs többé könny, gyász és fájdalom. Maradj velünk, Urunk! Törd meg számunkra az élet kenyerét! Maradj velünk irgalmaddal és jóságoddal, szent Igéddel és sákramentumoddal, vigasztalásoddal és áldásoddal. Maradj velünk, minden Te híveiddel, most és az örökkévalóságban. Ámen.

MIATYÁNK

ADAKOZÁS

ÚRVACSORA

Úrvacsora alatti ének: 442. dicséret: „Idvességünk, váltságunk, Jézus!”

ÁLDÁS: Az Atyának kegyelme, a Fiúnak szerette és a Szentlélek közössége maradjon mindnyájunkkal. Ámen

Záró ének: 350. dicséret: „Feltámadt a mi életünk”

Áldott húsvéti ünnepeket kívánunk minden Testvérünknek lelkipásztoraink, főgondnokunk és a Presbitérium nevében. Maradjunk meg jó egészségben és jó reménységben egymásnak! Az Úr legyen gyülekezetünk őriző pásztora!